

5 HAZİRAN ÇEVRE GÜNÜ BASIN AÇIKLAMASI

İlk kez 1972 yılında İsveç'in başkenti Stokholm' de toplanan 'Birleşmiş Milletler (BM) Çevre Konferansı'nda her yıl 5 Haziran' ı 'Dünya Çevre Günü' olarak kutlama kararı alındı. 20 yıl sonra Rio' da düzenlenen 'Yeryüzü Zirvesi'nde çevre sorunları tüm dünyanın ortak sorunu durumuna geldi. Zirve sonrası 'İklim Değişikliği' ve 'Biyolojik Çeşitlilik' dünyanın gündemine oturdu. Bu amaçla Japonya'nın Kyoto kentinde 'İklim Zirvesi' toplandı. Yeryüzü Zirvesinde Dünya kaynaklarının sonsuz olmadığı ve tüm insanlığın malı olduğu gündeme geldi. 'Sürdürülebilir Kalkınma' kavramı kabul edildi.

BM Çevre Programı (UNEP) hazırladığı raporlarda, dünya atmosferinde oluşan karbondioksit katmanının her geçen yıl arttığına dikkat çekmektedir. Gelişme uğruna dünyanın akciğerleri konumundaki Yağmur Ormanları'nın yok edilmesi sonucu bazı bölgelerde seller, bazılarında da kuraklık gibi iklim sorunları yaşanmaktadır. Gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler Kyoto İklim Zirvesi'nde karbondioksit emisyonlarını azaltma konusunda bir anlaşmaya varamadı. Sanayi kaynaklı zararlı ve zehirli maddelerin yol açtığı kirlilikler de Birleşmiş Milletler raporlarında yer almaktadır. Gelişmiş ülkeler kendi kamuoyu baskıları sonucunda bu atıkları gelişmemiş ülkelere pazarlama yoluna giderken, **atık mafyası** oluşmuş durumdadır. Ayrıca 'yüzyılın enerjisi' diye tanımlanan nükleer enerjinin insanlığın başına bela olduğu ortaya çıktı. BM **her gün üç canlı türünün yok olduğunu** belirterek yaklaşan felaketin tanımını yapmaktadır.

Ülkemiz bugüne kadar **30 uluslararası sözleşme, 29 bildirge, 15 ikili anlaşmaya** imza koydu. Bu anlaşmaların en önemlileri;

- Akdeniz' in kirliliğe karşı korunması
- Dünya kültürel ve doğal mirasın korunması
- Avrupa'nın yaban hayatını ve yaşama ortamlarını koruma sözleşmesi
- Ozon tabakasını incelten maddelerle ilgili Montreal protokolü
- Deniz kirliliği sözleşmesi
- Çevre ve kalkınmaya ilişkin Rio bildirgesi
- Tehlikeli atıklar değiş- tokuşu ve denetimi sözleşmesi
- Karadeniz'in kirlenmeye karşı korunması sözleşmesi
- OECD Çevre Bakanları Bildirgesi
- Biyolojik çeşitlilik sözleşmesi' dir.

Yapılan tüm bu anlaşmalara rağmen ülkemizde yapılan yatırımlarda ve üretim sürecinde **ekolojik maliyet** göz önünde tutulmamakta hatta gelişmiş ülkelerin atıklarının depolandığı ülke konumuna gelmekteyiz. Aşağıdaki örnekler ülkemizdeki karamsar çevre tablosundan küçük bir kesit içermektedir:

- Akkuyu' da ve Sinop' ta nükleer santral yapılmaktadır.

- Trakya’da Ergene ve Meriç havzaları aşırı sanayileşme ve fabrika atıklarının gelişigüzel nehirlerle boşaltılmasıyla kullanılamaz durumda. Çevre Bakanlığı, kuruluşları arıtma tesisi kurmaya zorluyor.
- Ege’de Gediz, Büyük Menderes, Küçük Menderes nehirleri de sanayi ve yerleşim birimlerinin atık suları ile yok olma eşiğine geldi.
- “Siyanürlü Altın” a karşı on yıldır süren Bergama köylülerinin hukuk mücadelesi Danıştay’ın lehlerine karar vermesiyle son buldu.
- Muğla’da bulunan Yatağan, Yeniköy, Gökova (Kemerköy) termik santralleri, Aydın İdare Mahkemesi ve Danıştay kararlarına karşın Bakanlar Kurulu kararı ile çalışmaya devam etti. Dava, Strasbourg İnsan Hakları Mahkemesi’ne gitti.
- Tuz Gölü, Konya’nın evsel ve sanayi atıklarından kullanılmaz halde.
- Sulak alanlar hızla elden çıkarken, beş adet sulak alan Ramsar Sözleşmesi kapsamına alındı.
- Ege ve Akdeniz’de su kaplumbağalarının üreme alanları hızla yok oldu. Yeni bir sektör olarak ortaya çıkan balık çiftliklerinin denizleri kirlettiği belirlendi. Kaçak balık çiftlikleri de hızla arttı.
- Karadeniz otoyolu projesi ile Karadeniz sahilleri yok edilmekte deniz çöllerleştirilmektedir.
- Fırtına vadisinde yapılmakta olan Dilek-Güroluk elektrik santrali ülkemizin yağmur ormanlarını yok etmektedir.

TMMOB Makina Mühendisleri olarak ;

- Çevrenin ve doğal hayatın korunması için her konuda araştırma ve planlama yapılmalıdır.
- Tarım alanlarına sanayi tesisleri kesinlikle kurulmamalı, çarpık kentleşme ve kıyı yağmalamasının önüne geçilmeli, sanayi atıkları kontrol altında tutulmalı, arıtma tesisleri şart koşulmalı ve denetlenmeli, atıklar için geri dönüşüm projeleri ve teknolojileri kullanılmalıdır.
- Ülkemizin enerji politikalarının belirlenmesinde dışa bağımlı olan ve çevreyi kirleten enerji kaynakları ve teknolojileri değil ulusal kaynaklarımıza dönük yatırımlar ve çevresel etkileri yok denecek kadar az olan enerji kaynakları ön plana çıkarılmalıdır.
- Enerji sektörüne yönelik enerji tasarrufu, dağıtımı ve kayıpların azaltılmasını da kapsayacak politikaların belirlenmesinde toplumun tüm kesimlerinin ve konunun taraflarının görüşleri alınarak enerji yönetiminin özerk bir yapıya kavuşturulması sağlanmalıdır.
- Çevre- enerji konularında yasa ve yönetmeliklerin düzenlenmesi, geliştirilmesi ve var olan yasaların uygulanması sağlanmalıdır. Ve bu konudaki kararlarda Odamız da yer almalıdır.
- Sanayileşme, enerji gibi konularda atılan adımlar çevre koşullarını yakından etkilemektedir. Bu tür konularda bölge halkının da karar alma süreçlerine katılması şarttır. diyoruz.

Ali Ekber Çakar

Oda Sekreteri